

Experimenteel fasenmodel

Handleiding om te werken met het sociaal netwerk van jongeren met psychiatrische problematiek op de behandelgroepen Lavendel en Jasmijn

kinder- en jeugdpsychiatrie
karakter

Experimenteel fasenmodel

Handleiding om te werken met het sociaal netwerk van
jongeren met psychiatrische problematiek op de
behandelgroepen Lavendel en Jasmijn

Afstudeeronderzoek aan de Christelijke Hogeschool Ede
Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

Organisatie: Karakter, locatie Ede
Opdrachtgever: Marco Braam
Werkveldbegeleider: Josine van Elst

Begeleider: Jaap de Jong
Beoordelaar: Anne van de Pol

Studenten: Carola Besseling
&
Janita Willigenburg

Datum: 19 mei 2014

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Huidige behandeling.....	5
3	Hulpverleningsfasen op de groepen Lavendel en Jasmijn	6
4	Integratie van het sociaal netwerk in de huidige werkwijze	7
5	Bijlage	9
6	Bronnenlijst	22

1 Inleiding

Deze handleiding is een aanvulling op het onderzoek *Werken met het sociaal netwerk van jongeren met psychiatrische problematiek op de behandelgroepen Lavendel en Jasmijn*. In dit onderzoek stond de vraag centraal: *Wat is er op methodisch en inhoudelijk niveau nodig om het sociaal netwerk van de jongeren die verblijven in de groepen Lavendel en Jasmijn te integreren in de huidige werkwijze?* Het onderzoek bestaat uit een beschrijving van de problematiek van de jongeren, een beschrijving van de werkwijze op de groepen Lavendel en Jasmijn en een literatuurstudie. In de literatuurstudie zijn ook de meningen van betrokkenen verwerkt over de inzet van het sociaal netwerk. Deze handleiding is gebaseerd op de informatie uit het onderzoeksverslag. Vanuit de literatuurstudie is gebleken dat er geen bestaande sociale netwerkmethodiek is voor jongeren met psychiatrische problematiek. Daarom is op basis van diverse bestaande methodieken deze handleiding geschreven, waarbij zoveel mogelijk rekening is gehouden met de doelgroep van de groepen Lavendel en Jasmijn.

Uit het onderzoek is gebleken dat de aanwezigheid van een sociaal netwerk een beschermende factor is voor zowel de jongere en/of zijn gezin. Sociale steun uit het sociaal netwerk helpt in het omgaan met stressoren. Daarnaast vermindert sociale steun vanuit het sociaal netwerk de kans op fysieke en psychische stoornissen. Het sociaal netwerk speelt dan ook een onmisbare rol in de emotionele ontwikkeling van jongeren. De inzet van het sociaal netwerk in de behandeling van de jongeren op de groepen Lavendel en Jasmijn is daarom onmisbaar. Daarnaast blijft het sociaal netwerk wanneer de ondersteuning van Karakter ophoudt. De behandeling van Karakter is tijdelijk, het sociaal netwerk is echter langdurig van aard en kan daardoor blijvende ondersteuning bieden. Voor blijvend resultaat van de behandeling op de lange termijn is het nodig dat een jongere en/of zijn gezin een beroep kan doen op het sociaal netwerk.

Marco Braam, zorglijnmanager van Karakter, wil het sociaal netwerk meer betrekken bij de huidige behandeling op de groepen Lavendel en Jasmijn. De groepen Lavendel en Jasmijn zitten momenteel in de ontdekkingsfase betreft het werken met het sociaal netwerk. Marco Braam weet echter niet hoever Karakter hierin moet gaan. Enerzijds wil hij dat Karakter zicht aansluit bij de huidige ontwikkelingen en anderzijds wil hij niet dat Karakter een welzijnsorganisatie wordt. Karakter is een ziekenhuis en het bieden van specialistische behandeling van de problematiek staat voorop. Deze handleiding is dan ook bedoeld om te experimenteren met de inzet van het sociaal netwerk en is geschreven voor de betrokken professionals van de groepen Lavendel en Jasmijn. Tevens biedt deze handleiding methodische handvaten om het sociaal netwerk te betrekken bij de behandeling waar de betrokken professionals een eigen invulling aan kunnen geven.

Onze wens is dat deze handleiding actief uitgetoetst wordt in de behandeling van de groepen Lavendel en de Jasmijn zodat het sociaal netwerk een basis mag zijn in leven van een jongere.

2 Huidige behandeling

De groepen Lavendel en Jasmijn zijn twee behandelgroepen waar jongeren van 12 tot 18 jaar met psychiatrische problematiek verblijven. De meeste jongeren verblijven 24 uur op de groep. Enkele jongeren volgen alleen een dagbehandeling. De groepen zijn onderdeel van Karakter in Ede. Karakter is een expertisecentrum voor zorg en kennis voor complexe kinder- en jeugdpsychiatrie en biedt specialistische tweede- en derdelijnszorg.

Doelgroep

Jongeren met psychiatrische problematiek van 12 tot 18 jaar. De problematiek is onderverdeeld in vier soorten: autisme en aanverwante contactstoornis, ADHD, stemmingsstoornis en angststoornis.

Doel

- Behandeling van de problematiek.
- Ondersteuning bieden om terugkeer naar huis of een vervolgplek mogelijk te maken.

Aanpak

Een jongere verblijft ongeveer negen maanden op de behandelgroep. In deze negen maanden wordt ernaar gestreefd om de jongere weer thuis te laten wonen door het gezin intensief bij de behandeling te betrekken. Wanneer terugkeer naar huis niet mogelijk is, wordt er gezocht naar een passende vervolgplek. In deze negen maanden zijn diverse hulpverleners betrokken bij de jongere en zijn gezin. Elke jongere heeft een mentor waar wekelijks gesprekken mee gevoerd worden. Daarnaast krijgt elke jongere en zijn gezin psychiatrische gezinsbehandeling (PG) die wordt gegeven door een van de sociotherapeuten. Ouders krijgen ondersteuning van een ouderbegeleider of systeemtherapeut. Daarnaast biedt Karakter op indicatie intensief psychiatrische gezinsbehandeling (IPG).

Aan het begin van de behandeling wordt samen met de jongere en zijn ouders een behandelplan opgesteld. Dit plan wordt om de twee maanden geëvalueerd. Bij voorkeur zijn alle betrokken professionals en ouders hierbij aanwezig. Naast de hierboven beschreven therapieën, worden diverse trainingen, zoals sociale vaardigheidstraining, cognitieve gedragstherapie en psycho-educatie, aangeboden.

3 Hulpverleningsfasen op de groepen Lavendel en Jasmijn

Aanmeldingsfase

- Aanmelding
- Intake
- Kennismakingsgesprek

Beginfase (eerste twee maanden)

- Opname
- Bespreking behandelplan 0
- Observatie voor diagnostiek en behandelvormen
- Start ouderbegeleiding en/of systeemtherapie
- Start PG

Middenfase (derde maand t/m zevende maand)

- Om de twee maanden behandelplanbespreking
- Uitvoering modules (trainingen)
- Werken aan leerdoelen

Eindfase (zevende t/m negende maand)

- Evaluatie
- Afscheid van de groep
- Terugkeer naar huis of andere passende woonvorm

4 Integratie van het sociaal netwerk in de huidige werkwijze

- **Aanmeldingsfase**

Tijdens de intake wordt verteld dat het sociaal netwerk een belangrijk onderdeel is van de behandeling. Er wordt kort uitleg gegeven hoe deze vorm wordt gegeven. Ter aanvulling kan genoemd worden dat een jongere een belangrijk persoon naast zijn ouders mee mag nemen naar het kennismakingsgesprek. Bijlage 1 bevat een inventarisatielijst met mogelijke argumenten van de jongeren en/of zijn gezin om het sociaal netwerk niet in te zetten. Deze inventarisatielijst bevat hulpmiddelen om hier op te reageren.

- **Beginfase 0-2 maanden**

Inventariseren van het sociaal netwerk (0-3 weken)

In de eerste drie weken van het verblijf op de groep maakt de mentor samen met de jongere een inventarisatie van zijn sociaal netwerk. Dit kan aan de hand van een van de verschillende hulpmiddelen: sociogram, ecogram en bolletjesschema. Deze zijn opgenomen in bijlagen 2, 3 en 4. Het schema voor de belangrijkste personen, welke te vinden is in bijlage 5, kan gebruikt worden ter aanvulling. Bijlage 6 bevat richtinggevende vragen die gebruikt kunnen worden als hulpmiddel voor de mentor. Het sociaal netwerk wordt geïnventariseerd aan de hand van zowel structurele als functionele kenmerken zodat een volledig beeld van het sociaal netwerk ontstaat. De ouderbegeleider maakt samen met de ouders in de eerste drie weken een netwerkinventarisatie van hun sociaal netwerk. Hierbij kunnen een of meerdere van de bovenstaande genoemde hulpmiddelen gebruikt worden. De mentor en de ouderbegeleider wisselen de informatie uit met de Psychiatrische Gezinsbehandelaar (PG'er) van het gezin. Dit kan met behulp van de samenvatting van de netwerkanalyse die in bijlage 8 is opgenomen. De jongere en de ouders vullen zelf hun formulier in zodat zij zoveel mogelijk de regie hebben. Voor een netwerkanalyse zijn één of twee gesprekken nodig. Bijlage 7 bevat een aantal aandachtspunten voor het maken van een netwerkanalyse. Wanneer systeemtherapie wordt ingezet in plaats van ouderbegeleiding neemt de systeemtherapeut de inventarisatie van het sociaal netwerk over.

Analyseren van de wensen van de jongere en de ouders (4-6 weken)

Bij deze stap worden de wensen van de jongere betreffende zijn sociaal netwerk geanalyseerd. Dit wordt gedaan door de mentor. De ouderbegeleider inventariseert de wensen samen met de ouders. Bijlage 9 bevat richtinggevende vragen om de wensen te inventariseren. Ook deze informatie wordt weer uitgewisseld met de PG'er van het gezin. Voor de analyse is drie weken de tijd. De wensen kunnen ingevuld worden in het werkplan, welke is opgenomen in bijlage 10. De jongere en de ouders vullen zelf het formulier in zodat zij zoveel mogelijk de regie hebben. Voor de analyse is één gesprek waarschijnlijk voldoende. De hulpverlener kan bij de analyse van de wensen gebruik maken van richtinggevende vragen voor de wensen van de jongere of de ouders die in bijlage 10 zijn opgenomen.

Actieplan op gebied van sociaal netwerk 6-8 weken

Vanaf deze stap neemt de PG'er het stokje van de mentor over betreffende het sociaal netwerk. De jongere maakt samen met zijn ouders en de PG'er doelen met betrekking tot zijn sociaal netwerk die

aansluiten bij zijn wensen. De doelen zijn gericht op het activeren, opbouwen en/of inzetten van het sociaal netwerk en/of op ondersteuning vanuit het sociaal netwerk. Wanneer een sociaal netwerk ontbreekt, kunnen in deze fase doelen voor netwerkopbouw opgesteld worden. Voor het formuleren van doelen is één gesprek nodig. De doelen worden opgenomen in het werkplan en worden toegevoegd in het behandelplan van een jongere. Vanuit de doelen worden acties geformuleerd die ook opgenomen worden in het werkplan. Daarnaast wordt bij deze stap besproken wie uit het sociaal netwerk van de jongere ondersteuning kan bieden bij de doelen uit het behandelplan. De ouderbegeleider formuleert samen met de ouders doelen die aansluiten bij de wensen van de ouders. Vanuit deze doelen worden acties geformuleerd. Deze acties worden in het werkplan opgenomen.

- **Middenfase 2-7 maanden**

Uitvoeren van werkplan (2-7 maanden)

De PG'er is verantwoordelijk voor de uitvoering van de acties uit het werkplan. Tijdens de PG-gesprekken wordt het werkplan van de jongere besproken met de jongere en de ouders en zo nodig bijgesteld. Het werkplan wordt ook besproken tijdens de tweemaandelijke behandelplanevaluaties. Daarnaast wordt in deze fase samen met de jongere zijn wijze van contact leggen en de mate van wederkerigheid besproken. Het doel hiervan is dat de jongere inzicht krijgt in zijn gedrag en wat zijn gedrag bij anderen oproept. Het is belangrijk om wederkerigheid in de relaties te vergroten omdat de relaties anders op lange termijn geen stand houden. Ook vergroot wederkerigheid het zelfvertrouwen van de jongere en brengt het een balans tussen geven en ontvangen. De bestaande sociale vaardigheidstraining is een goede aanvulling om vaardigheden te leren met betrekking tot het sociaal netwerk. De ouderbegeleider is verantwoordelijk voor de uitvoering van het werkplan van ouders. De ouderbegeleider evalueert de doelen en de acties bij elk gesprek en stelt deze zo nodig bij.

In de zesde maand begint de voorbereiding van het sociaal netwerkberaad. Deze voorbereiding bestaat uit de volgende stappen:

- Tijdens een PG-bijeenkomst bedenken de jongere en zijn gezin wie er bij het sociaal netwerkberaad uitgenodigd worden.
- Netwerkleiden worden uitgenodigd door de jongere en/of de ouders.
- Datum voor het sociaal netwerkberaad wordt gepland.
- Opstellen van wensen/vragen voor het sociaal netwerk.

- **Eindfase 7-9**

Eindevaluatie

In deze vindt de uitvoering van het sociaal netwerkberaad plaats. Tijdens dit beraad worden afspraken gemaakt met het sociaal netwerk hoe ze de jongere en zijn gezin kunnen helpen bij terugkeer naar huis of bij doorstroom naar begeleid wonen. Het sociaal netwerkberaad bestaat uit twee delen. In het eerste deel wordt psycho-educatie gegeven en worden de wensen van de jongere en zijn gezin uitgelegd. In het tweede deel wordt besproken wat het sociaal netwerk kan betekenen betreffende de wensen van de jongere en zijn gezin. Daarna maken de aanwezigen met elkaar afspraken die vastgelegd worden in een plan. Hierin staat beschreven wie wat kan doen om aan de wensen tegemoet te komen. De PG-behandeling loopt na het einde van de behandeling nog enkele weken door. De PG'er kan daardoor nog enkele weken zicht houden op de afspraken die tijdens het sociaal netwerkberaad zijn gemaakt.

5 Bijlage

De bijlage bevat de volgende documenten:

Bijlage 1: Omgaan met weerstand

Bijlage 2: Bolletjesschema

Bijlage 3: Sociogram

Bijlage 4: Ecogram

Bijlage 5: Schema belangrijke personen

Bijlage 6: Richtinggevende vragen voor de netwerkanalyse

Bijlage 7: Aandachtspunten netwerkanalyse voor de hulpverlener

Bijlage 8: Schema samenvatting netwerkanalyse

Bijlage 9: Richtinggevende vragen voor wenseninventarisatie

Bijlage 10: Opzet Werkplan

Bijlage 1: Omgaan met weerstand

(Geïnterviewd door de SGJ (SGJ, 22-4-2014))

Het betrekken van het sociaal netwerk bij de behandeling kan bij jongeren en/of hun gezinnen kan weerstand opleveren. Op basis van ervaring van de SGJ zijn een aantal uitspraken geïnterviewd en hieronder op een rijtje gezet. Daarbij staat voorbeeldzinnen die gebruikt kunnen worden om hier om het argument te weerleggen.

Ik schaam me en wil de vuile was niet buiten hangen

- Als u het vertelt aan iemand die u vertrouwt, zou die persoon het vuile was vinden?
- Denkt u dat er mensen zijn die er begrip voor hebben dat het zo is gelopen?
- Zou u willen meedenken als iemand met hetzelfde bij u zou komen?
- Is er iemand die weet wat er speelt? Zou die mee mogen denken?

Ik wil anderen niet belasten

- Zou het kunnen dat mensen daarover zelf willen beslissen?
- Als iemand u zou vragen, zou u het dan ook een belasting vinden?
- Wat kan er in het ergste geval gebeuren?
- Niet doorzeuren!

Ik heb niemand, heel weinig contact

- Met wie is er wel contact?
- Met wie bespreekt u zaken?
- Wie vertrouwt u?
- Wie was er vroeger belangrijk?
- Stel: U breekt vannacht een been, wie zou u bellen?
- Zou iemand die u goed kent willen meedenken over wie nog meer zou kunnen komen?
- Maak het visueel (schema)

Ze kunnen me toch niet helpen

- Misschien klopt dat, maar willen ze wel mee denken.
- Zou het kunnen dat er meer kansen zijn dan u nu inschat?
- Wat zou er gebeuren als u het toch probeert?
- Zou het kunnen dat zijn er in uw omgeving mensen zijn kwaliteiten hebben die u niet had verwacht?

Ik durf toch niet

- Waar ziet u tegenop?
- Wat hebt u nodig om er wel te kunnen zijn?
- Is er iemand bij wie u zich op uw gemak voelt?
- Wie zou u kunnen ondersteunen?
- Neem even de tijd, ik kom er de volgende keer op terug

Ik heb geheimen

- Is er iemand die het wel weet?
- Wat zou er gebeuren als iemand het weet?
- Is het wel een geheim waar u een oplossing voor zou willen?
- Soms kiest een persoon ervoor om een geheim alleen met een aantal mensen te bespreken, zou dat voor u haalbaar zijn?

Mijn familie heeft me teleurgesteld

- Misschien is de situatie nu anders; probeer u te richten op nu.
- Zou u het toch nog een kans kunnen geven, wat is er te verliezen?

Ik heb zelf al geprobeerd om hulp te vragen

- Het hoeft niet altijd praktische hulp te zijn, meedenken kan ook helpen.
- In de praktijk blijkt dat als je taken onder meer mensen verdeelt, het wel haalbaar kan worden.
- Misschien helpt het als er een onafhankelijk persoon komt om uitleg te geven?

Ik ben bang voor geroddel

- U kunt afspraken maken over vertrouwelijk omgaan met informatie.
- Zou het kunnen dat wanneer mensen meer informatie hebben over wat er aan de hand is en mogen meedenken, er juist niet geroddel wordt?
- Wat bespreken mensen op dit moment?

Er is een conflict geweest, al jaren geen contact

- Is er al eens over oplossing gepraat?
- Wilt u er nog eens over praten?
- Zou het kunnen dat er na jaren toch weer een kans is?
- Valt er iets te verliezen, denkt u?

Dat doen we niet in onze cultuur

- Wat past wel in uw cultuur?
- Zou u het wel willen?
- Is het mogelijk om de gebruiken en regels die in uw cultuur van belang zijn, in te passen in deze werkwijze?
- Er is ook ervaring met mensen uit uw cultuur, die in hun kring belangrijke zaken bespreken.

Ik heb toch niets te zeggen, de hulpverlening beslist alles

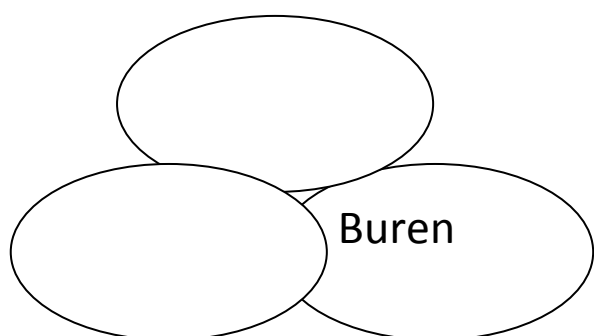
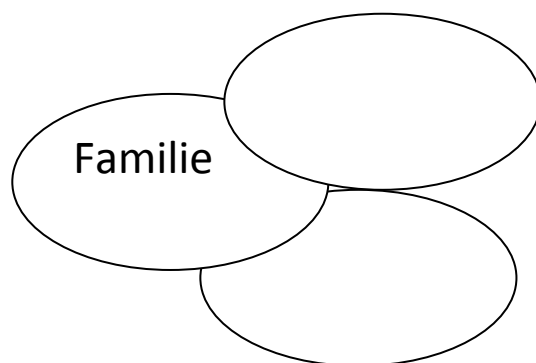
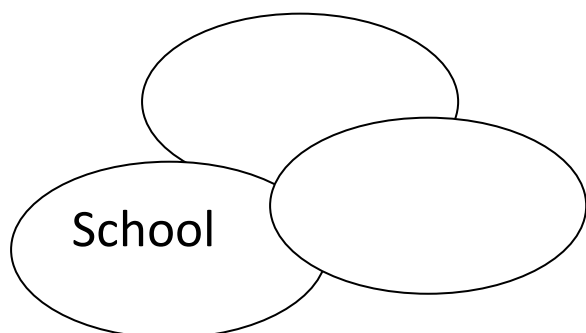
- Er is nu een kans om zelf, samen met uw mensen, te beslissen
- Ook de hulpverlener wil de ruimte bieden om u een plan te laten maken.
- Binnen het gestelde kader, de voorwaarden van de hulpverlener, is er nog veel ruimte voor u en uw mensen om het plan verder in te vullen.

Ze gaan toch niets doen

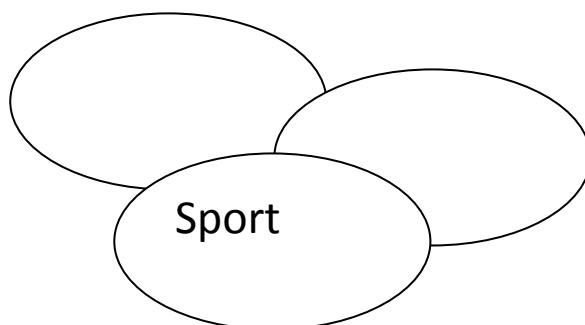
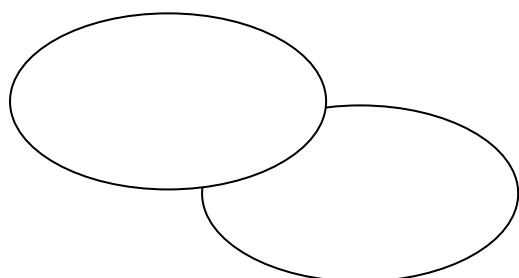
- Denkt u dat meedenken en begrip hebben ook waardevol kan zijn?
- Heeft u al eens gevraagd of ze willen meedenken?.
- De praktijk leert dat het meevalt, durft u het een kans te geven?

Bijlage 2: Bolletjesschema

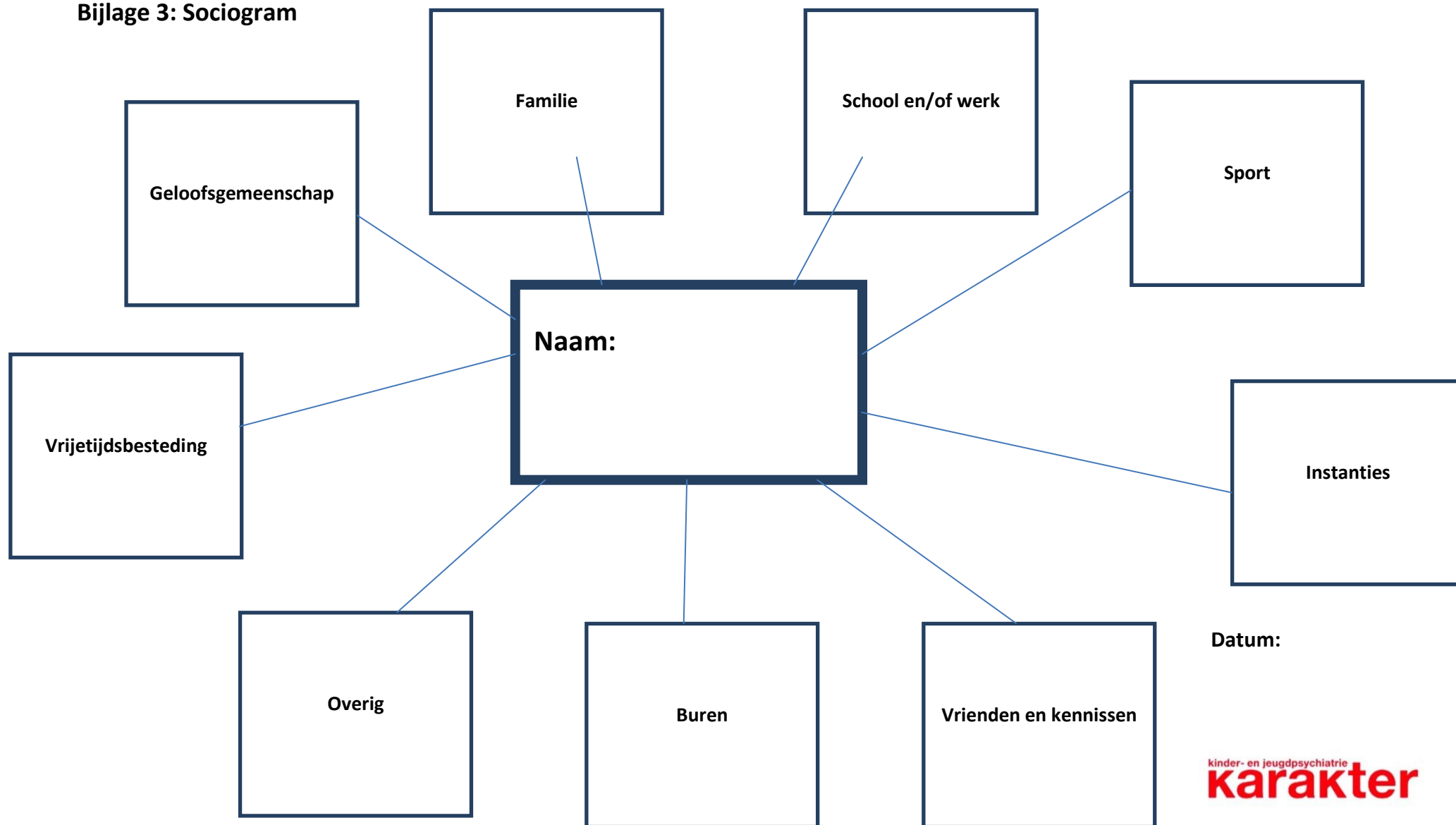
(Gebaseerd op *De Vertrektraining* (2003), aangepast door auteurs)

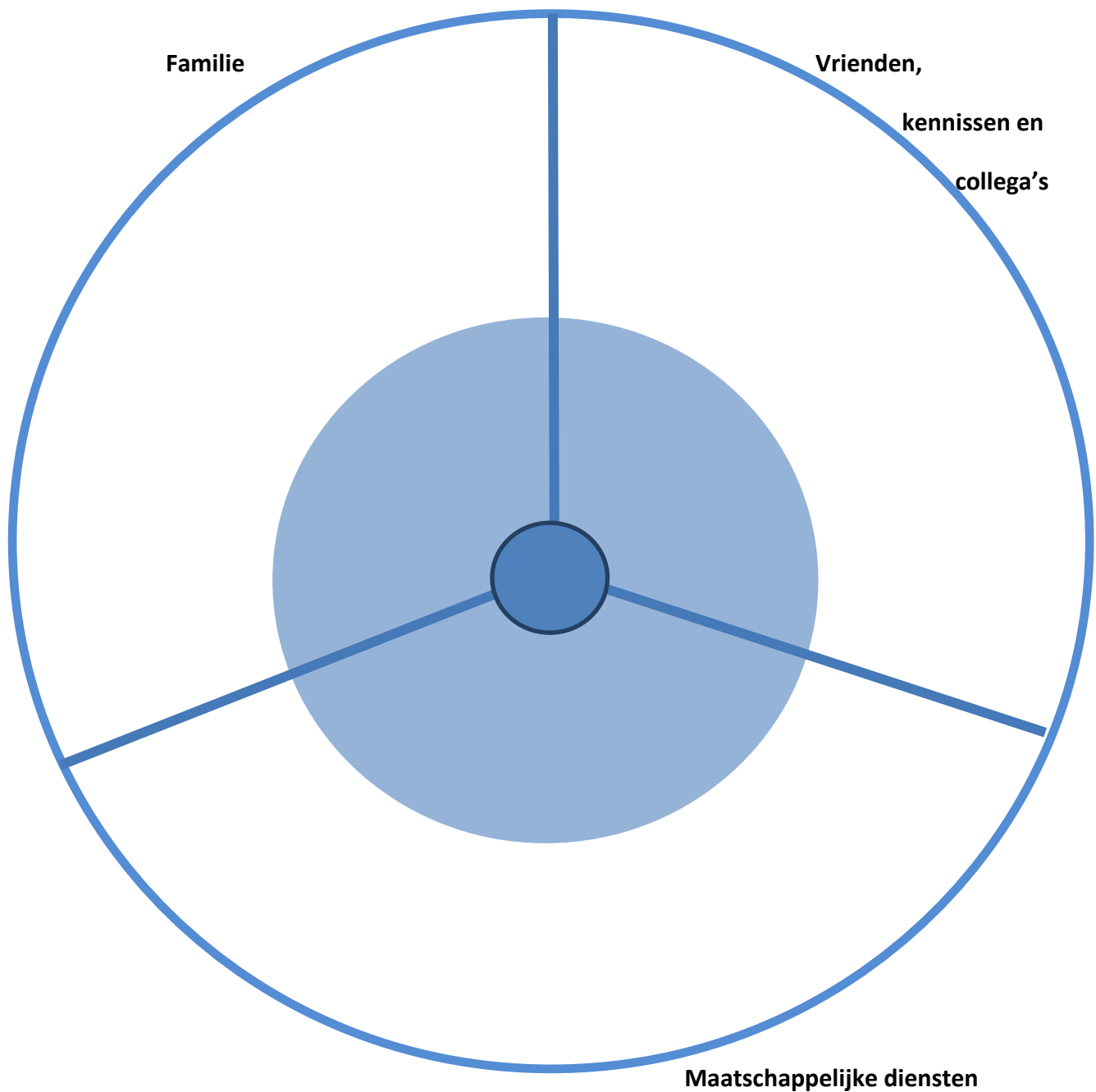
Naam:.....

Bijlage 3: Sociogram

Bijlage 4: Ecogram¹

De middelste cirkel stelt de jongere/ouders voor.

De cirkel daarom heen stelt belangrijkste personen uit het sociaal netwerk voor.

De buitenste cirkel bevat de overige personen uit het sociaal netwerk.

¹ Sterk met een vitaal netwerk van Scheffers 2012 p. 211

Bijlage 5: Schema belangrijkste personen sociaal netwerk

Naam:

Datum:

Naam persoon	Hoe lang al contact?	Is er op dit moment contact?	Relatie met de persoon	Kun je bij de persoon terecht?	Wie neemt het initiatief?	Hoe zit het contact er in de toekomst uit?

Bijlage 6: Richtinggevende vragen voor de netwerkanalyse en inventariseren wensen

(Gebaseerd op Scheffers (2012), aangepast door auteurs)

Richtinggevende vragen voor de ouders/opvoeders.

Omvang

- Met wie van de familieleden hebben jullie contact?
- Hebben jullie vrienden?

Bereikbaarheid

- Waar wonen de genoemde personen?
- Zijn de genoemde personen gemakkelijk te bereiken?

Mate van contact

- Met welke regelmaat zien jullie de genoemde personen?

Inhoud van het contact

- Met wie delen jullie dezelfde interesses of ondernemen jullie activiteiten?
- Bij wie gaan jullie wel eens op bezoek?
- Welke activiteiten ondernemen jullie met de genoemde personen?

Emotionele steun

- Krijgen jullie waardering van de genoemde personen?
- Geeft het contact energie of kost het energie?

Voorkeur

- Als jullie ergens mee zitten, naar wie gaan jullie dan het eerste?
- Zijn er mensen in het sociaal netwerk met wie jullie graag meer contact willen hebben?

Ondersteuning

- Welke mensen helpen jullie?
- Wie helpen jullie nu niet, maar zouden wel in staat en bereid zijn om jullie te helpen? En waarmee kunnen ze dan helpen?

Belemmeringen

- Zijn er mensen in het sociaal netwerk die jullie belemmeren?
- Wie zijn dat en waarin belemmeren ze jullie?

'Slappend' netwerk

- Met wie hadden jullie contact voordat de moeilijkheden begonnen?

Maatschappelijke diensten

- Is er contact met andere hulpverleners?
- Hoe belangrijk is deze hulpverlener voor jullie?

Richtinggevende vragen voor de jongeren.

Omvang

- Met wie van je familie heb je contact?
- Wie zijn belangrijk voor jou van school/sport/e.d.?

Bereikbaarheid

- Waar wonen de genoemde personen?
- Kun je gemakkelijk bij ze komen?

Mate van contact

- Kun je vertellen hoe vaak je de genoemde personen ziet?

Emotionele steun

- Aan wie vertel je dat je verdrietig bent?
- Wie kan jou goed begrijpen?
- Wie kan jou helpen als je boos bent?

Voorkeur

- Met wie zou je vaker willen afspreken? Bijvoorbeeld dat je naar diegene toe gaat of dat jij naar diegene gaat.

Ondersteuning

- Welke genoemde mensen helpen jou?
- Wie helpt jou niet, maar zou jou wel kunnen helpen?

Belemmeringen

- Bij welke mensen die je net hebt genoemd, vind je het moeilijk om wat te vragen?

Maatschappelijke diensten

- Heb je contact met andere hulpverleners?
- Hoe belangrijk is deze persoon voor jou?

Bijlage 7: Aandachtspunten netwerkanalyse voor de hulpverlener

(Gebaseerd op Scheffers, (2012), aangepast door auteurs.)

Huidige situatie

- Wat is de draaglast en de draagkracht van het netwerk? (Met andere woorden: wat is de relatie tussen de mogelijkheden en de onmogelijkheden van het netwerk in relatie tot de jongere/ het gezin.)
- Heeft de jongere/ouders mensen in het sociaal netwerk bij ze zicht veilig voelen?

Omvang

- Is de jongere/ouders tevreden over de omvang van het sociaal netwerk?
- Zijn er voldoende mogelijkheden en kwaliteiten bij het sociaal netwerk aanwezig?
- Wil de jongere/ouders het sociaal netwerk uitbreiden?

Bereikbaarheid

- Woont het sociaal netwerk dicht bij zodat het gewenste contact mogelijk is?

Hulpbronnen

- Is er voldoende netwerk beschikbaar?

Belemmeringen

- Welke belemmeringen ervaart de jongere/ouders ten opzichte van het sociaal netwerk?
- Hoe kunnen de belemmeringen omgebogen, opgeheven of zo klein mogelijk gemaakt worden?

Bijlage 8: Samenvatting netwerkanalyse

(Gebaseerd op Scheffers (2012), aangepast door auteurs)

Naam en datum:
Omvang en samenstelling
Inhoud van het contact (activiteiten)
Bereikbaarheid
Gevarieerdheid
Mate van contact
Functies (emotionele steun/aansluiting/praktische steun)

Bijlage 9: Richtinggevende vragen voor wenseninventarisatie

Richtinggevende vragen voor zowel jongeren als voor hun ouders betreft het inventariseren van de wensen over de inzet van het sociaal netwerk.

- Wie uit het sociaal netwerk kan je daarbij ondersteunen?
- Wat zou jij graag willen?
- Wat zou je nog meer willen?
- Wat zou je anders willen?
- Wat wil je over een half jaar anders zien?
- Welke aanvulling in je contacten zou je willen?

Bijlage 10: Opzet werkplan

Naam:	Begin datum:
Inventarisatie van de wensen:	
Doelen:	Evaluatie datum:
Doel 1:	
Doel 2:	
Actiepunten:	
Actiepunt 1:	
Actiepunt 2:	

6 Bronnenlijst

Scheffers, M. (2012). *Sterk met een vitaal netwerk*. Bussum : Coutinho.

SGJ, M. (22-4-2014, April 22). Preventiewerker en Trainer. (C. Besseling, & J. Willigenburg, Interviewers)

Spanjaard, H. (2003). *De Vertrektraining*. Utrecht: NIZW Uitgeverij.